

Societatea civilă solicită Parlamentului amânarea adoptării proiectului de Lege a integrității (proiect nr. 267)

29 iunie 2016

Societatea civilă își exprimă îngrijorarea față de intenția de adoptare grabnică a proiectului Legii integrității nr. 267¹. Proiectul conține noțiuni și referiri la instituții care se regăsesc în textele altor proiecte de legi cu privire la integritate care au fost votate recent și încă nu au intrat în vigoare. Pentru a evita riscul adoptării acestui proiect de lege fără o coordonare cu celelalte legi și fără o dezbatere în acest sens cu societatea civilă, solicităm amânarea examinării și adoptării proiectului nr. 267 până la publicarea pachetului de legi cu privire la integritate.

La 15 iunie 2016, Biroul Permanent al Parlamentului a înregistrat, cu titlu de inițiativă legislativă al unui grup de deputați, proiectul nr. 267 al Legii integrității. La 22 iunie 2016, Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului a adoptat un aviz pozitiv și a recomandat adoptarea proiectului în prima lectură.

Chiar dacă conștientizăm faptul că adoptarea proiectului de lege nr. 267 este dictată de includerea acesteia în lista de priorități ale Foi de Parcurs privind agenda de reforme prioritare care expiră la 31 iulie 2016 (p. 1.2.), este importat de asigura calitatea prevederilor noilor legi inclusiv în corelația cu pachetul de legi relevante cu privire la integritate deja adoptate de parlament.

În acest context, proiectul va înlocui Legea nr. 90 din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției. Proiectul conține prevederi referitoare la integritatea actorilor din domeniul public, cu un spectru foarte larg, inclusiv integritatea politică și finanțarea partidelor, integritatea instituțională (declararea intereselor personale, declararea cadourilor, asigurarea accesului la informații cu caracter public, etc.), controlul integrității în sectorul public, sancționarea lipsei de integritate, explicarea noțiunilor de acte de corupție și celor asimilate corupției.

În același timp, proiectul legii conține referiri la noțiuni și instituții noi, prevăzute într-o serie de legi adoptate de Parlament în mai-iunie 2016 (Legea cu privire la evaluarea integrității instituționale, Legea cu privire la Centrul Național de Integritate, Legea privind declararea averilor și intereselor personale și cadrul legal conexe acestora), care pînă în prezent nu au fost publicate. În aceste condiții există riscul unor discrepanțe dintre proiectul nr. 267 al Legii integrității și legile susmenționate.

Cu această ocazie, ținem de asemenea să reiterăm solicitarea către Parlament de a asigura publicarea pe site-ul Parlamentului a legilor adoptate în lectură finală, așa după cum este indicat și în Decizia Curții Constituționale nr. 9 din 14.02.2014 (paragraf 69).

Mai mult, deși potențial util pentru a aduce la cunoștința actorilor publici a tuturor aspectelor ce țin de integritate, proiectul de lege se aseamănă mai mult cu un cod deontologic sau de conduită. Scopul legii, așa cum reiese din articolul 2 al proiectului este de a cultiva integritatea publică și climatul de toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice din Republica Moldova, prin:

¹<http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/3288/language/ro-RO/Default.aspx>.

- a) Creșterea încrederii societății în faptul că entitățile și agenții publici își îndeplinesc misiunea în conformitate cu interesul public, inclusiv în procesul de interacțiune cu sectorul privat;
- b) Reglementarea măsurilor obligatorii de asigurare și consolidare a integrității instituționale și profesionale;
- c) Încurajarea denunțării manifestărilor de corupție de către agenții publici, precum și asigurarea protecției lor împotriva răzbuărilor;
- d) Identificarea și înlăturarea riscurilor de corupție în cadrul entităților publice;
- e) Sancționarea agenților publici pentru manifestări de corupție, pe de o parte și a conducătorilor entităților publice pentru lipsa de integritate instituțională și profesională.

De fapt, proiectul face o trecere în revistă a reglementărilor deja existente, nefiind clar cum va contribui acesta la realizarea scopului stabilit. Proiectul nu oferă mecanisme de identificare și înlăturare a riscurilor de corupție și de sancționare a agenților publici pentru manifestări de corupție.

De asemenea, dat fiind faptul ca obiectul acestui proiect de lege sunt entitățile publice, apare întrebarea trecerii partidelor politice sub incidența acestuia.

Pornind de la cele enunțate, **organizațiile semnatare solicită Parlamentului Republicii Moldova**

- 1. Să amâne examinarea și adoptarea proiectului de Lege a integrității nr. 267 până la publicarea setului de legi cu privire la integritate adoptate de către Parlament în lectură finală fie pe site-ul Parlamentului, fie în Monitorul Oficial, astfel încât societatea civilă și ceilalți actori interesați să poată consulta corelația textelor.**
- 2. Înainte de examinarea și adoptarea proiectului legii nr. 267 Parlamentul să organizeze în termeni proximi consultări publice pentru o analiză minuțioasă a oportunității și suficienței proiectului legii nr. 267 în contextul celorlalte legi cu privire la integritate.**

1. Asociația pentru o Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)
2. Centrul de Resurse Juridice din Moldova
3. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT),
4. Asociația Promo-LEX,
5. Transparency International-Moldova,
6. Institutul pentru Politici și Reforme Europene(IPRE)
7. Asociația Presei Independente
8. Centrul pentru Investigatii Jurnalistice